

गुणभजनस्यफलमाह गुणायनमन्वनुसंपदः संवृणुते सम्यक्भजंति तस्मात्प्रसीदतां प्रसीदतु गवांचकुलम् ॥ ४३ ॥ ४४ ॥ साधुवादमाह पुत्रेणेति षड्विः यद्यतो वेनोऽपि तमोनरकमत्यतरत् अतितार ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ मुकुंदनाथाः स्म त्वन्नाथत्वमेव मुकुंदनाथत्वेपर्यवसितमित्यर्थः तत्र हेतुर्यदिति ॥ ४८ ॥ आजीविनां सेवकानाम् अनुशासनं प्रजास्यनुरागः प्रकृतिः स्वभावः ॥ ४९ ॥ उपासादितः प्रापितः कर्मभिर्भ्राम्यताम् ॥ ५० ॥

गुणायनं शीलधनं कृतज्ञं वृद्धाश्रयं संवृणुतेऽनुसंपदः ॥ प्रसीदतां ब्रह्मकुलं गवांचजनार्दनः सानुचरश्च मत्स्यम् ॥ ४३ ॥ मैत्रेय उवाच इति ब्रुवाणं नृपतिं पितृदेवद्विजातयः ॥ तुष्टुबुर्हृष्टमनसः साधुवादेन साधवः ॥ ४४ ॥ पुत्रेण जयते लोकानिति सत्यवती श्रुतिः ॥ ब्रह्मदंडहतः पापो यद्देनोऽत्यतरत्तमः ॥ ४५ ॥ हिरण्यकशिपुश्चापि भगवन्निदयातमः ॥ विविक्षुरत्यगात्सूनोः प्रहादस्यानुभावतः ॥ ४६ ॥ वीरवर्यपितः पृथ्व्याः समाः संजीवशाश्वतीः ॥ यस्येदृश्यच्युते भक्तिः सर्वलोकैकभर्तारि ॥ ४७ ॥ अहो वयं लघ्वपवित्रकीर्तित्वयैव नाथेन मुकुंदनाथाः ॥ यत्तमं श्लोकतमस्य विष्णोर्ब्रह्मण्यदेवस्य कथां व्यनक्ति ॥ ४८ ॥ नात्यद्भुतमिदं नाथतवाजीव्यानुशासनम् ॥ प्रजानुरागो महतां प्रकृतिः करुणात्मनाम् ॥ ४९ ॥ अद्य नस्तमसः पारस्त्वयोपासादितः प्रभो ॥ भ्राम्यतां नष्टदृष्टीनां कर्मभिर्देवसंज्ञितैः ॥ ५० ॥ नमो विवृद्धसत्त्वाय पुरुषाय महीयसे ॥ यो ब्रह्मक्षत्रमाविश्य विभर्ती दंस्वतेजसा ॥ ५१ ॥ इति श्रीभागवते महापुराणे चतुर्थस्कंधे एकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥ ॥ ५३ ॥ ॥ ५३ ॥ मैत्रेय उवाच जनेषु प्रगृणत्स्वेवं पृथुं पृथुलविक्रमम् ॥ तत्रोपजग्मुर्मुनयश्च त्वारः सूर्यवर्चसः ॥ १ ॥ तांस्तु सिद्धेश्वरान् राजा व्योमोऽवतरतोऽर्चिषा ॥ लोकानपापान् कुर्वत्यासा नुगोऽचष्टलक्षितान् ॥ २ ॥

ईश्वरदृष्ट्या विप्रादयोऽपि प्रणमंति नम इति ब्रह्माविश्य ब्राह्मणजातिमधिष्ठाय क्षत्रं क्षत्रियं विभर्ति क्षत्रं चाविश्य ब्रह्म विभर्ति तदुभयं चाविश्य इदं विश्वं विभर्ति ॥ ५१ ॥ इति चतुर्थे टीकायामेकविंशोऽध्यायः ॥ २१ ॥ ॥ ५३ ॥ द्वाविंशे तु परं ज्ञानं पृथगे हरिशासनात् सनत्कुमारो भगवानुपादिशति तीर्यते ॥ १ ॥ १ ॥ अर्चिषालक्षितान् सनकादय इति ज्ञापितान् अचष्ट अपश्यत् ॥ २ ॥